

terega je prodal že v moštu za 17 gold. Mar ni to po krivični poti pridobljen denar?

Omeniti to nekoliko bolj obširno, se mi je pa zdelo potrebno, da se med občinstvom razjasnijo pojmovi o umetnem in naravnem vinu. In prav bi bil storil tudi shod vinorejcev, ako bi se bil izrazil, kaj vrstuje med poštena sredstva o oskrbovanji vina, kaj pa v sleparska, torej kazni podvržena sredstva. Sicer pa se sliši, da bodo državni poslanci Hohenwartove stranke stavili predlog za vpeljavo postave*) proti „pančanju“ vina, in tam se bode morala stvar natančno razpravljati.

Praktična je bila 4. točka, katero je znani veliki vinski trgovec g. Römer na Dunaji razpravljal. Glasila se je: „kolika colnina bi bila primerna za vvaževanje in izvaževanje vina.“

Najvažnša država, katera je dosedaj največ naših vin pokupila, je Nemčija, in prav zato je za našo vinsko trgovino najvažnije vprašanje to: v kaki colninski razmeri je Avstrija s to državo? In prav ta država je nedavno na naša avstrijska vina, katera pridejo v Nemčijo, strašansko visoko colnino določila. Z vpeljavo avstro-ogerske avtonomne colnine obrnila se je dosedanja avstrijska colna politika gotovo v silno škodo domači vinoreji. V obrambo naše domače vinoreje je bila colnina, ki je veljala do leta 1878., popolnoma zadostljiva. Govornik celó meni, da bilo bi praktično, še znižati jo, ker bi potem tudi druge države svojo colnino primerno znižale. Toda vino se je smatralo le kot finančni dohodek, zato se tudi močno obdačilo, in sicer po 12 gold. v zlatu za vedro vina in 20 gold. za fino vino v buteljah.

Ne bi hotel trditi, da ni že takrat Nemčija mislila na povišanje colnine, a tajiti tudi nihče ne more, da je Avstrija s svojo povišano vinsko colnino Nemčiji pot pokazala. Letos je namreč Nemčija zvišala colnino na vino, katero se v Nemčijo vvažava, od 16 mark za navadno vino na 24 mark, in za buteljsko vino za 48 mark (za 1 mtr. cent), toraj zvišala je colnino za 50 in pri buteljah za 200 odstotkov! Res je tako visoka colnina uže pred l. 1868. veljala, pa je po dogovoru potem bila l. 1869. znižana na 16 mark; vsled te znižane colnine se je izvoznja naših avstrijskih vin jako pomnožila, kakor spričujejo statistični izkazi. Leta 1868. je bilo izpeljanega vina v Nemčijo 340.000 centov. Nikakor se ne more meriti naša država s francosko, katera največ vina izvažuje, pa pri vsem tem skušnje učé, da pri nas se 10krat več vina izvažuje kakor se ga vpeljuje iz drugih sosednih držav. Naše finance so si toraj silno malo pridobile z vpeljavo tako visoke colnine, ker le $\frac{1}{10}$ od vsega vina se je vpeljalo, in $\frac{9}{10}$ pa izpeljalo.

Nova colninska postava, veljavna za celo Nemčijo, katero je Bismark skoval, pa je tako visoka, da je naravnost smešno, misliti še na izvažanje naših nizkih vin v Nemčijo, ker avstrijsko vedro plača colnine 9 gold. in 1 butelija 50 soldov!! Vsaj domá smo zadovoljni, če moremo posebno v dobrih letinah prodati vedro vina za 9 gold. Colnina bi toraj bila viša od izvirne vrednosti vina; poleg tega vožninski stroški, riziko itd. tako, da bi moralo vedro navadnega vina v Nemčiji prodati se vsaj za 25 gold., kar pa ni mogoče misliti. — Nič bolje ni pri finem vinu, katero se razprodaja v steklenicah ali buteljah. Za vsako steklenico je treba plačati 50 kr. colnine. To je tolik znesek, da vniči sleherno kupčijo z buteljami. Dandanes, ko je nadlóg povsod, — ko si obrtnik ne prisluži toliko, kakor pred

leti, ko je pri ljudstvu veljavo zadobilo pivo in žganje, se le srednja vina, katere so priobčila kupčijske zbornice na Pruskem, spričujejo, da le v nizkih vinih je bilo največ kupčije.

Naša država izpeljuje v Švajco prav lepo množino vina, ker Švajca jemlje le 1 gld. colnine od vedra vina. Ali bi pa bilo mogoče v Švajco naša vina pošiljati, ako bi tudi ona po zgledu mogočne Nemčije pobirala po 9 gold. colnine?

Te številke dokazujejo, kako zelo škodljivo je za našo vinorejo in vinsko kupčijo, če tudi naša država povišuje colnino na vina. Skrbeti mora naša državna vlada, da bode mogoče, naša vina po nizki colnini izvaževati, sicer propade vsa naša vinska kupčija. Govornik po vsem tem predlaga: „shod vinorejcev naj izreče, da zelo obžaluje sedaj veljavno colninsko postavo, katera bo izvoznjo naših vin zelo znižala, če ne popolnoma vničila; na korist naši avstrijski vinoreji je, da naša vlada skrbi za to, da zopet v veljavo pridejo colninske določbe, kakoršne so bile do l. 1878.“

Temeljito poročilo ni potrebovalo daljne razprave, in zbor je gospodu govorniku zaslužno priznanje skazal ter njegove nasvete soglasno odobril. — Dr. Hoffer je le izrazil mnenje, da more ne toliko ministerstvo kupčijstva, kolikor bolje ministerstvo unanjih oprav to vprašanje rešiti. Ker je ravno knez Bismark na Dunaji, ki gotovo velika prevažna državna vprašanja z našimi državniki razpravlja, meni govornik Hoffer, bilo bi prav, da izrazimo željo, naj bi pri teh državnih razpravah tudi avstrijske obrtnije in kmetijstva ne pozabili! Tu se ravna svetu in vladi javno proglasiti, da naši vinoreji propad preti, če se ne predružači colninska postava. (Dal. prih.)

Gospodarske novice.

Reana luxurians, po naše reana bohotna,

se imenuje nova velikanska trava, ki je v Guatemali v srednji Ameriki domá in jo uže nekoliko let na Francoskem pridelujejo. Podobna je nekoliko turšici v svoji rasti, dela grme, dva do tri metre visoke in do 6 metrov široke, zato daje toliko klaje, da se z eno samo doraščeno rastlino dá par volov cel dan krmiti. V domovini svoji strpi tudi zimo na polji, al tudi na južnem Francoskem ni zime pretrpela. Če bi tedaj hotli reano v Evropi razširiti, morali bi jo obdelavati kot enoletno rastlino in seme vsako leto iz nova iz Amerike naročevati.

Nesrečno trtno uš phylloxero

imajo zdaj tudi v nogradih okolice Nagy-Karoly in Szatmar-Nemeti; zato je iz teh krajev izvoznja trt in grozdja, pa tudi vseh tacihi reči, ki so v trtno perje zavite, prepovedana. V imenovanih nogradih je neki trtna uš uže veliko škodo napravila.

Vinska letina na Francoskem je,

izvzemši malokatere kraje na jugu, letos slaba; pridelka je malo in še ta ni dosti prida. Ni čuda tedaj, da se vina iz tujih dežel vozijo na Francosko in da bode tudi mnogo ogerskega vina se tje spečalo.

Pšenice v severni Ameriki

so pridelali letos po zanesljivih poročilih 449 milijonov bušljev, *) tedaj veliko več od poprejšnjih let. Tudi pridelok turšice je letos bil jako bogat in tako bo iz Amerike v Evropo prišlo mnogo pšenice in turšice.

* Bušel je po naši stari meri blizo $1\frac{3}{16}$ mernika ali $36\frac{1}{3}$ litrov po novi meri.

*) Se je uže zgodilo.